

‘Iets wat leefde, heb ik doodgemaakt’

Veertig jaar geleden liet Petra (64) een abortus doen. Ze was al in een vergevorderd stadium van haar zwangerschap. Haar intense schuldgevoel is in al die jaren niet verminderd.

“Ik ben al een tijd in therapie. Mijn therapeut weet dat er in mijn leven iets heel ingrijpends is gebeurd. Telkens wanneer ik iets heftigs vertel, vraagt hij: ‘Is dit het misschien?’ Het is het nooit. Dat ene, dat krijg ik, als ik tegenover hem zit, niet over mijn lippen. Daarvoor is het nog altijd te zwaar. Dat het al veertig jaar geleden is, doet er niet toe. Jaren tellen in deze situatie niet. Ik heb iets wat leefde, wat ik al in mijn buik voelde bewegen, doodgemaakt. Dat is niet te vergeten en niet te vergeven. Maar misschien wordt het wel tijd om het een plek te geven. Want dat ik mezelf blijf straffen hierover, helpt niemand verder.”

Alleenstaande moeder

“Ik was 24 toen ik voor de tweede keer zwanger raakte. Ik had al een zoon, hij was op dat moment zes. Hij was het kind van een vakantieliefde. Toen ik die keer ontdekte dat ik zwanger was, was ik totaal in paniek. Ik woonde nog bij mijn ouders, bij wie ik mij absoluut niet fijn en veilig voelde. Ik was bang dat ze ontzettend kwaad zouden worden. Daarom hield ik, verstijfd van angst, mijn mond. Ik was vastbesloten het

kind af te staan, en toen mijn ouders na vijfenhalve maand ontdekten wat er aan de hand was, drongen zij daar ook op aan. Maar met het groeien van mijn buik groeide ook de liefde voor mijn kind. Ik voelde het bewegen en wist: deze baby hoort bij mij. Ik volgde een opleiding, maar werd daar weggestuurd omdat ik een kind zou krijgen. Ik werd een alleenstaande moeder. Eerst woonde ik nog bij mijn ouders, daarna zelfstandig. Al was ons huis niet meer dan een krotje, zonder douche en met een dubieus toilet, ik was er dolblij met mijn zoon.”

Zware druk

“Een paar jaar later kreeg ik een vriend. Ik raakte zwanger en we hadden al trouwplannen toen ik steeds zekerder wist dat hij niet deugde. Hij was agressief, de politie is er zelfs een paar keer bij geweest. Hij was voortdurend met seks bezig en vertoonde zelfs obscene gedrag waar mijn zoon bij was. Ik voelde dat een huwelijk met hem een grote fout zou zijn. Toch durfde ik het eerst niet af te zeggen. Mijn ouders waren zo blij dat ik eindelijk een keurige huisvrouw zou worden. En er was al een mooie jurk

voor mij gekocht. Toch verbrak ik de relatie. Kort erna kwam mijn vader langs. Thuis had mijn moeder de broek aan, maar wanneer de zaken ingewikkeld werden, stuurde ze mijn vader eropaf. Hij drong aan: ‘Laat een abortus doen nu je niet gaat trouwen, wij betalen wel.’ Ondertussen bedreigde mijn ex me nog steeds, hij kon mijn afwijzing niet aan. Ik raakte in de war. Ik voelde heel sterk dat ik mijn kind niet wilde laten weghalen. Maar ik wist ook dat wij daarmee nooit van mijn ex zouden afkomen. Ook mijn ouders oefenden druk op mij uit. Tot slot maakt ik me grote zorgen om het nog ongeboort kind zelf; mijn ex kwam uit een disfunctioneel gezin, waarin iedereen extreme problemen had, en maakte. Wat als het kind zijn genen had? Daarom besloot ik toch een abortus te laten doen. In die tijd was dat nog niet bij de wet geregeld, al werd het oogluikend toegestaan. Maar er waren geen regels zoals vijf dagen bedenktijd. Abortus werd uitgevoerd tot ongeveer veertien weken; was je verder heen, dan kon je alleen nog terecht bij de Bloemenhovekliniek, waar indertijd heftig tegen werd geprotesteerd. Mijn zwangerschap was al in zo’n vergevorderd stadium dat ik daarnaartoe moest. De avond ervoor zat ik op de bank, mijn handen om mijn buik. Ik heb mezelf in een teil zitten wassen. Ik zat in een roes, verstijfd van ellende was ik. De volgende dag ben ik in mijn eentje naar de kliniek gereisd. Toen ik na de ingreep uit de narcose ontwaakte, ben ik alleen weer

teruggereisd. Ik heb mijn zoon bij mijn ouders opgehaald. Zij zeiden niets, zoals ze nooit ergens over praatten; het onderwerp is voor altijd doodgezwegen. Ik probeerde door te gaan alsof er niets was gebeurd, vooral voor mijn zoon, maar mijn hart was verbrijzeld. Ik voelde me verschrikkelijk, had zo veel spijt. Ook mijn lichaam was van slag. Het was zich immers aan het voorbereiden geweest op een kind, en plotseling was dat afgebroken. Ik voelde me een

‘Ik wil geen begrip tonen voor het jonge meisje dat ik toen was’

moordenaar. Hoe vergevorderd mijn zwangerschap precies was, weet ik niet, wilde ik ook niet weten, maar feit is dat ik al beweging had gevoeld. Dat het veel, veel meer was dan een klompje cellen. Ja, het was moord, er is geen ander woord voor.”

Kans voor andere levens

“Ik ben mijn schuldgevoel nooit te boven gekomen. Het heeft mijn leven bepaald. Ik denk dat als het kindje er toen wel was gekomen, ik daarna geen

kinderen meer had gekregen. Nu zijn er nog vier gevolgd. Letterlijk om het gat te vullen. En ik dacht: ik wil andere levens de kans geven om er wel te zijn. Maar iets wat dood is, is niet te vervangen. Nooit. Het is onherroepelijk. En ik blijf ermee worstelen. Ja, ik weet dat mijn argumenten om het te doen plausibel waren. Maar het stond lijnrecht tegenover het gevoel dat ik had en nog altijd heb. Ik wil ook geen begrip tonen voor het jonge meisje dat ik toen was; dan is het net alsof ik het vergoelijk en dat kan toch niet? Dat de verwekker later heeft bewezen een ongelooflijk foute man te zijn, nog veel fouter dan ik voor mogelijk had gehouden, haalt de zwaarte evenmin weg. Ik heb de gebeurtenis altijd voor me gehouden. Ik ben heel bang voor afkeuring. Dat zou ik begrijpen: als iemand een abortus laat doen in de eerste week, dat is nog wel te bevatten, maar later, zo laat als ik... Maar ik ben nu 64 en zou zo graag iets lichter in mijn hoofd worden. Daarom is het toch tijd om het te delen. Ik ga met dit verhaal naar mijn therapeut, zodat hij het kan lezen. Dan hoeft ik het niet te zeggen, maar weet hij toch wat er is gebeurd. Na veertig jaar is het eindelijk tijd voor openheid.”

De namen in deze tekst zijn vanwege privacyredenen gefingeerd. Ook (anoniem) een geheim delen? Er wordt integer en vertrouwelijk met je bericht omgegaan. Mail naar Lydia van der Weide: rubrieken@margriet.nl.